

POSUDEK VEDOUČÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Prevalence kouření v Česku: zmapování a porovnání dostupných zdrojů dat

Autor práce: Anežka Neumannová

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy (*přiměřenost cílů, geografický charakter a relevance cílů, teoretické podložení hypotéz aj.*)

Práce přináší zajímavý pohled na aktuální téma, a to sice prevalenci kuřáctví ve společnosti a možnosti jeho měření. Dotýká se tedy jednak otázky relevantní pro hodnocení zdravotního stavu populace, ale i otázky metodické, a to sice kvality dat a jejich spolehlivosti.

Cíle práce jsou stanoveny vzhledem k danému zaměření vhodně, jeví se však poměrně široké a v jistém směru omezují bližší, detailní zaměření práce na hlubší aspekty metodických rozdílů. obecnost.

Studentka má ve své práci 3 cíle a jim odpovídající 3 hypotézy, a to sice

- porovnání úrovně kuřáctví v ČR, které se však omezuje na jednoduchý ukazatel podílu kuřáků vymezených jako současní kuřáci, bez ohledu na intenzitu kouření.
- Druhý cíl se orientuje na vývoj prevalence kouření ve vybraných studiích v čase a nabízí velmi zajímavou otázku, jaký ve skutečnosti má tento vývoj směr
- Třetí cíl se zaměřil na socioekonomické nerovnosti v prevalenci kouření, jejichž vyhodnocení není zcela snadné.

V zásadě by si každý z dílčích cílů zasloužil velmi podrobnou samostatnou analýzu a široká specifikace cílů brání detailnímu prozkoumání témat dostatečně do hloubky.

Autorka si však je těchto omezení vědoma a další možná témata naznačuje v závěrečné diskusi.

Práce s literaturou (*teoretické ukotvení práce, diskuse a kritické zhodnocení literatury aj.*)

Práce s literaturou je na velmi dobré úrovni, studentka zahrnula široký okruh literatury, nastudovala a ve své práci vhodně použila, práce je velmi dobře teoreticky ukotvena a podložena.

Metodika práce (*vhodnost aplikovaných metod, kvalita a vhodnost použitých dat aj.*)

Studentce se podařilo získat velmi širokou datovou základnu. Bohužel datová základna mnohdy neobsahuje data, která by byla vhodná pro podrobnější zkoumání a analýzu rozdílů a jejich příčin, řada studií má velká omezení (zejména nízký počet respondentů) a výsledné ukazatele mají široké intervaly spolehlivosti. Přístup, který by se zaměřil na užší spektrum dat, ale ve větší hloubce by byl přínosnější a umožnil by proniknout hlouběji do podstaty problému. Například více kategorií kuřáctví – studentka uvádí, že to nebylo možné, neboť data nebyla dostupná za všechny šetření, což by se

vyřešilo zahrnutím užšího spektra studií se srovnatelnými indikátory.

Studentka zvolila vhodné, i když poměrně jednoduché kvantitativní metody, jako je standardizace ukazatele (dle věku), náročnější statistická analýza byla provedena použitím logistické regrese, která nejen popisuje, ale i testuje statistickou významnost závěrů. Bohužel její použití chybí např. při hodnocení vývoje prevalence kouření, které by pomohlo objasnit statistickou významnost meziročních rozdílů a trendů (kap. 7.1.1), příp. by zde mohlo být zohledněno alespoň rozpětí hodnot konfidenčního intervalu.

Analytická část práce (správnost a interpretace výsledků, detailnost, struktura a provázanost analýzy)

Studentka velmi dobře popisuje závěry vyplývající z analýz, analýzy jsou provázané, logické a dobře strukturované. Opět se však odráží skutečnost, že bylo zahrnuto značné množství dat (51 studií), jejichž kvalita negativně ovlivnila podrobnost analýz. Velký důraz je kladen na analýzu kvantitativní, kvalitativní analýza je spíše utlumena, i když by její zahrnutí bylo velmi přínosné (více detailní prověření srovnatelnosti studií). V některých oblastech se studentka dopouští mylných závěrů, např. nesrovnatelnost ukazatele pro (ne)rozlišení, o jaké tabákové výrobky se jedná (např. kombinace více otázek v EHS toto umožňuje).

Závěry práce (odpovědi na výzkumné otázky, zasazení závěrů do širšího kontextu výzkumu aj.)

NA položené výzkumné otázky se studentce podařilo odpovědět, závěry jsou založeny na analýzách a datových podkladech a konfrontovány s teoretickými předpoklady.

2. Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Komentář (vč. kvality grafiky, (ne)přiměřenosti délky práce aj.)

Některé texty obsahují stylistické či gramatické nepřesnosti na úrovni základních gramatických jevů (čárky ve větách, koncovky sloves apod., jednalo se ale spíše o výjimky. Jinak se práce velice dobře čte, je zajímavá a plynulá.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce (vč. přístupu studenta, přínosů práce, provázanosti teoretické a analytické části aj.)

Práci lze hodnotit velmi pozitivně. Zabývá se aktuálním tématem a vedle popisu výskytu jevu se věnuje zejména zhodnocení srovnatelnosti dat. Z tohoto pohledu lze práci považovat za velice přínosnou, zejména při uvažování o tom, jaké datové zdroje (které jsou velmi četné) je relevantní a vhodné používat pro hodnocení kuřáctví a které nikoliv, a to i např. ve smyslu reportování zahraničním institucím nebo využívání pro mezinárodní srovnání. Teoretická a analytická část jsou

vhodně provázané, závěry jsou opřeny o statistické analýzy. Z formálního a stylistického pohledu lze vytknout jen pár nepřesností, jinak je práce na velmi dobré úrovni.

Z obsahového hlediska by práce mohla jít u některých závěrů více do hloubky a zahrnout i hloubkovou kvalitativní analýzu.

Předloženou práci **doporučuji / nedoporučuji** k obhajobě. (zatrhněte Vaši volbu)

Otázky k obhajobě

- Proč jste zvolila poslední věkovou kategorii 65+? Jedná se o velmi početnou populační skupinu, je tato skupina z hlediska kuřáctví homogenní? Případně může mít nehomogenita nějaký vliv na zkreslení výsledků?
- Při hodnocení vývojových trendů neuvažujete intervaly spolehlivosti jednotlivých hodnot, ani jste nepoužila metodu k ověření signifikance výsledků. V závěru však zmiňujete, že klesající trend je spíše důsledkem stárnoucí věkové struktury. Je tato domněnka potvrzena například v šetření EHIS, které má dlouhou časovou řadu?

Datum: 6.9. 2021

Autor posudku: Šárka Daňková

Podpis: